

Yineleyici Du??u?nceler ve Davran??lar O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yineleyici Du??u?nceler ve Davran??lar O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33360>

 zet

Yineleyici D ü nceler ve Davran lar  l e?i (YDDO?), **DSM-5** tan? kriterlerine dayanan tekrarlay?c? d ü nce ve davran  paternlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik ara t?r. Bu  l ek, A ?ba??,  ztekin ve Aydemir (2017) taraf?ndan Türkçeye uyarlanm?? ve yeti?kin popülasyonunda geçerlilik ile güvenilirlik  al??malar? tamamlanm??t?r.  al??malar sonucunda  l e?in tek faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve yüksek düzeyde iç tutarlılık gösterdi?i tespit edilmi?tir. YDDO?,  zellikle Obsesif Kompulsif Bozukluk spektrumundaki semptomlar?n de?erlendirilmesinde klinik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m için uygundur.

Anahtar Kelimeler

Yineleyici D ü nceler, Tekrarlay?c? Davran lar, **DSM-5**, Psikometri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Kadir A ?ba??, Sibel  ztekin, Ömer Aydemir.

Amaç

Bu  l e?in temel amac?, psikiyatrik bozukluklarla ili?kili olan yineleyici d ü nce ve davran lar?n ?iddetini ve s?kl??n? standardize edilmi? bir yöntemle ölçmektir. Ölçek, **DSM-5** sistemati?ine uygun olarak geli?tirilm? olup, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara bu özel semptom kümesinin de?erlendirilmesinde h?zli ve güvenilir bir araç sunmay? ama lamaktad?r.

Yap?

YDDO?, psikopatolojide merkezi bir rol oynayan yineleyici d ü nce ve davran lar yap?s?n?  l mektedir. Bu yap?, genellikle Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) ve ilgili bozukluklarla ili?kilendirilen tekrarlay?c? bili?sel (ruminasyon, tak?nt?) ve motor (zorlay?c? eylemler)  r nt lerini kapsamaktad?r. Yap?lan faktör analizi,  l e?in bu karma??k yap?y? tek, g cl  ve homojen bir faktör alt?nda toplad??n? göstermi?tir.

Geçerlik

YDDO?'n n yap? geçerlili?i, A ?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ile incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek için hesaplanan **KMO katsay?s?** 0.87 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için m kemmел düzeyde uygun oldu?unu i?aret etmektedir. Ayr?ca, verilerin faktörle?tirilebilir oldu?unu gösteren **Bartlett katsay?s?** 436.89 ($p < 0.001$) ile istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur.

Faktör analizinde tek faktörlü bir çözüm elde edilmiştir. Bu faktörün öz de?eri 4.50 olup, toplam varyansın %90.1 gibi son derece yüksek bir oranın?n? açıklamaktadır. Ölçek maddelerinin faktör yükleri ise 0.91 ile 0.97 arasında de?irmektedir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçülen psikolojik yapıyı güçlü ve tutarlı bir şekilde temsil etti?ini ve yüksek yapı geçerlili?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı ile de?erlendirilmiştir. YDDO?'nün **ic tutarlılık** katsayısı 0.97 olarak hesaplanmıştır. Bu de?er, ölçe?in son derece güvenilir oldu?unu ve maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayrıca, madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.86 ile 0.95 ($p < 0.001$) arasında bulunmuştur. Madde-toplam puan korelasyonlarının bu denli yüksek olması, ölçek içindeki her bir maddenin genel puan ile güçlü bir ilişki sergiledi?ini ve ölçek bütünlü?üne önemli katkı sağladığını göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in yüksek düzeyde **güvenilir** bir araç oldu?unu peki?tirmektedir.

Faktör Analizi

Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), YDDO?'nün psikometrik yapısının tek boyutlu oldu?unu ortaya koymuştur. Bu tek faktörlü çözüm, ölçe?in ölçtü?ü yineleyici dü?ünce ve davran??lar yapısının homojenli?ini desteklemektedir. Faktör, toplam varyansın %90.1'ini açıklayarak, ölçe?in maddeleri arasındaki güçlü ilişkiyi ve yapısal saflığı göstermiştir.

Örneklem uygunlu?unu gösteren **KMO** de?erinin (0.87) yüksek olması ve **Bartlett testinin** anlamlı çıkması, faktör analizinin istatistiksel varsayımların?n? kar??ladığını göstermiştir. Maddelerin faktör yükleri (0.91-0.97) ise bu tek faktöre olan güçlü ve belirgin katkıların?n? kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılma Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkin Klinik ve Genel Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Türkiye'de psikiyatri kliniklerine başvuran hastalar ve/veya genel üniversite örneklemleri üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Yapı geçerliliği Açıklayıcı Faktör Analizi ile, güvenilirliği ise **iç tutarlılık** katsayısı ile test edilen psikometrik bir araçtır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Sorumlu Yazar: Kadir Aşçıbaşı

Affiliation E-posta Adresi: kadirascibas1@hotmail.com

Test Yılı (Uyarılma): 2017

Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Aşçıbaşı, K., Öztekin, S., & Aydemir, Ö. (2017). **DSM-5 Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeği Türkçe Formunun geçerliliği ve güvenilirliği**. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18(Ek sayı. 2) 18-23. doi: 10.5455/apd.237989

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [yineleyici-dusunceler-ve-davranislar-olcegi-toad.pdf](#)

Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam içeriği ve derecelendirme bilgileri için lütfen Aşçıbaşı, Öztekin ve Aydemir (2017) tarafından yayınlanan makaleye başvurunuz.